

Till:

Energi- och näringsminister Ebba Busch
Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari

Michelle Ekman
michelle.elger.ekman@energigas.se
076-117 34 30

Med kopia till:

Truls Borgström, Klimat- och Näringsdepartementet
truls.borgstrom@regeringskansliet.se

EnergiGas Sveriges inspel till regeringens framtagande av - en energipolitisk inriktningsproposition

Svenska kraftnät varnar för att brist på el är ett allvarligt hot mot de många energikrävande industrisatsningarna för totalt över 1 000 miljarder kronor i bland annat fossilfritt stål i norra Sverige. Myndigheten pekar på att deras planerade investeringar i höjd elnätskapacitet inte kommer att räcka utan att det krävs andra omfattande åtgärder och att det är mycket bråttom. Vätgasledningar är mer kostnadseffektiva och energieffektiva vid överföring av större energimängder än elledningar, och kan därmed, som andra energigas, avlasta elsystemet.

Vätgas, biogas och andra förnybara gaser är inte bara centrala för Sveriges hållbara framtid, men även för försörjningstrygghet och leveranssäkerhet av energi. Att gasleveranserna fungerar är en samhällsviktig funktion med stor betydelse för både industrier och hushåll i Syd- och Västsverige, där gasen står för 25 procent av energianvändningen. Gasen används även som råvara i samhällskritiska industrier. Idag är närmare 40 procent av gasen i det västsvenska systemet biogas, en omställning som tog fart för ungefär fem år sedan. I Stockholm står biogasen för 80 procent av gasen som distribueras via gasnätet.

Samtidigt behöver de stora industriprojekten i norra Sverige både el och vätgas. En storskalig och snabb utbyggnad av vätgasinfrastruktur är nödvändig för att Sverige ska klara klimatmålen och täcka de enorma behoven av fossilfri energi framöver. Trots detta saknas de regelverk och ramvillkor som behövs för att utbyggnaden ska kunna ta fart.

EU har dedikerat 430 miljarder euro för utbyggnaden av vätgasdistribution i Europa. Fram till 2024 kommer EU ge stöd till installationen av elektrolysörer med kapacitet på minst 6 gigawatt och produktion av upp till en miljon ton förnybar vätgas. Mellan 2025 och 2030 ska vätgas vara en integrerad del av energisystemet med elektrolysörer på minst 40 gigawatt. Upp till tio miljoner ton förnybar vätgas ska produceras inom EU. För att ta del av dessa stöd krävs målinriktat arbete och en snabb tidplan, snarare än nya utredningar och ökad byråkrati. Det behövs en nationell plan och färdiga regleringar. Det är en viktig förutsättning för att vi ska få till nödvändiga investeringar som tillgodoser industrins växande behov av vätgas, i alla delar av landet.

På samma sätt som det behövs en blocköverskridande politisk diskussion för att klara utmaningarna, behövs en dialog med hela energibranschen. Att trygga en grön omställning med bibehållen leveranssäkerhet kan inte lösas med endast elsystemet. Det gäller för regeringen att säkerställa en långsiktig energipolitik och regelverk som skapar trygghet för företag som ska investera. Det handlar ytterst om svensk industris möjlighet till omställning och konkurrenskraft.

Redan nu och till regeringens energipolitiska inriktningsproposition vill vi presentera 12 förslag på hur regering och riksdag kan bidra till gasbranschens pågående arbete med att möjliggöra och påskynda Sveriges gröna omställning samtidigt som energisystemet tryggas. Energigas Sverige står givetvis till ert förfogande för fortsatt diskussion om hur vi kan arbeta tillsammans mot gemensamma mål.

Med vänliga hälsningar,

Maria Malmkvist
Vd

Michelle Ekman
Kommunikationsansvarig och public affairs

12 åtgärdsförslag från Energigas Sverige - till regeringens framtagande av energipolitisk inriktningsproposition

- 1. Besluta om nationellt mål för biogas och andra förnybara gaser, och ta höjd för industrins och transportsektorns behov samt de EU-gemensamma målen för gasförsörjningen.** Ett sådant beslut skulle ge tydlig riktning och mål mot vilka styrmedel ska utvärderas i kontrollstationer och vid behov justeras. Mål signalerar ett politiskt åtagande över tid och över blockgränserna, vilket är avgörande för investeringsviljan. Att besluta om nationella mål ser vi också som ett nödvändigt och viktigt steg för att tydliggöra Sveriges ansvar och del i REPowerEU Plan som innehåller EU-gemensamma mål för både förnybar vätgas och biogas. EU-kommissionen uppmanar medlemsstaterna att göra det i sina uppdaterade nationella energi- och klimatplaner. Här bör Sverige nyttja sina goda förutsättningar för att producera förnybar gas.
- 2. Samplanera el- och gasinfrastrukturen genom att identifiera prioriterade el- och gasnätsförstärkningar, potentiella synergier mellan el- och gasnäten, och möjligheter till proaktiv nätutbyggnad.** Svensk politik behöver skapa förutsättningar för de smarta sektorskopplingarna – för en snabbare och effektivare omställning. Till exempel bör Sveriges långsiktiga planering av el- och gasinfrastruktur hanteras samlat utifrån behoven i ett helhetsperspektiv. På liknande sätt behöver marknadsramar och reglering utformas så att möjligheterna till flexibilitet och energisystemtjänster i infrastrukturen nyttjas optimalt. Omställningen kräver smarta politiska beslut som samlat leder till att de energi- och klimatpolitiska målen nås på det mest kostnadseffektiva sättet. Då kan inte de svåra frågorna hanteras i stuprör – sektor för sektor, eller energislag för energislag.
- 3. Ta fram en nationell infrastrukturplan för att möta industrins och transportsektorns behov av förnybar vätgas och för att Sverige ska hålla samma tempo som övriga Europa.** Infrastruktur i form av vätgasledningar är det mest kostnadseffektiva sättet att transportera energi, redan vid låga volymer. Sverige är ett avlångt land, utan heltäckande gasnät och skiljer sig därmed från övriga Europa som har ett utbrett gasnät som delvis kan konverteras till vätgasnät. Sverige har stor potential att producera stora volymer förnybar vätgas varför det är viktigt att skyndsamt ta fram en nationell plan för ny vätgasinfrastruktur.
- 4. Inför regler för koncession för vätgasledningar och ge Energimarknadsinspektionen rätt att besluta om koncession för gas.** För att hanteringen ska gå så snabbt och effektivt som möjligt bör koncession beslutas av Energimarknadsinspektionen i stället för av regeringen. Även koncession för naturgas- och biogasnät bör beslutas av Energimarknadsinspektionen i stället för av regeringen. Detta för att inte olikbehandlingen mellan el och gas ska äventyra planerade satsningar på biogas och för att påskynda omställningen till biogas. Energigas Sverige har av denna anledning hemställt om ändring av naturgaslagen (2005:403) och naturgasförordningen (2006:1043). Hemställan hittas via denna [länk](#). Energimarknadsinspektionen bör också få i uppdrag att ta fram förslag till reglering med intäktsram för vätgasledningar.

5. Säkerställ att samdistribution av gaser fungerar fullt ut i alla relevanta regelverk.

I alla styrmedel och regelverk måste det gröna värdet i de förnybara gaserna (t.ex. biogas, vätgas, förnybar DME och biogasol) kunna följa med hela vägen från produktion till användning, även när gas med olika ursprung blandas och hanteras i samma infrastruktur (lager, cisterner, depåer och i transporter via gasnät, på lastbil eller fartyg m.m.). Den principen är helt nödvändig i satsningen på förnybar gas, både på och utanför gasnät samt över landsgränserna och oavsett om gasen befinner sig i gasfas eller vätskefas. Det vore orimligt och oerhört ineffektivt att bygga upp parallella infrastrukturer för de förnybara alternativen nu när de fossila har banat väg genom att bära kostnader för utbyggnad av system och infrastruktur. Under en övergångsperiod behöver infrastrukturen kunna användas för blandningar av gas med olika ursprung, utan att de förnybara alternativen tappar sina fördelar i form av exempelvis lägre skatt, emissionsfaktor noll inom EU:s system för handel med utsläppsätter eller andra incitament i olika styrmedel.

6. Genomför åtgärder för att snabbt öka biogasproduktionen i Sverige. Det är viktigt för försörjningstryggheten och industrins omställning att Sverige får till en storskalig inhemsk produktion av biogas. Energigas Sverige har tagit fram en sammanställning av vad regering och riksdag kan och bör göra för att påskynda investeringarna i ökad biogasproduktion: [länk](#).

7. Säkerställ effektivare och snabbare tillståndsprocesser. Det är viktigt att kraftigt korta ner tiden det tar att bygga ny produktion, lagring och distribution av förnybar gas för att hålla tempot i klimatomställningen och öka konkurrenskraften i industrin.

8. Komplettera befintligt biogasstöd med ett produktionsstöd för förnybara gaser från annan teknik än rötning. Det behövs för att ge förutsättningar för investeringar i nya anläggningar för produktion av förnybara gaser från biomassa – så som biometan, förnybar DME, biogen vätgas, biosyngas eller biogasol – genom annan teknik än rötning. Behovet av och intresset inom industrin för dessa gaser är stort och potentialen för att producera dem i Sverige är stor, inte minst från restprodukter från jord- och skogsbruk. Det kräver dock ny teknik som ännu inte kommersialiserats i stor skala, som exempelvis förgasning, och användning av råvaror förknippade med höga kostnader för att samla in och bearbeta. Energigas Sverige har sedan tidigare hemställt om införande av ett produktionsstöd för den typen av teknik. [Hemställan](#) skickades till Regeringskansliet i juli 2022. Här bör även beaktas Bioekonomiutredningens förslag och möjligheten att inkludera de förnybara gaserna i styrmedel som den utredningen föreslår (bl.a. en form av Contracts for Difference – auktionsbaserade intäktsgarantier).

9. Möjliggör omställning till förnybar gas även i tung industri och sjöfart, genom exempelvis en industripremie samt snabb implementering av EU-gemensamma styrmedel. I sektorer där skattebefrielsen inte har någon effekt – inom stora delar av stål- och kemiindustrin och sjöfarten – behöver det skapas andra incitament, exempelvis i form av en särskild industripremie för industriell användning av biogas och andra biogena gaser, både vid användning som insatsråvara och för energiändamål. Det behövs också snabb implementering av EU-gemensamma styrmedel inom t.ex. sjöfarten och REPowerEU.

10. Behåll klimatpremien för tunga lastbilar och inkludera både vätgas och biogas.

Åkerinäringen har små marginaler och behöver fortsatt stötts ytterligare en tid för att kunna välja en så förhållandevis ny teknik som lastbilar på flytande biogas. Detsamma gäller vätgas och övriga alternativa tekniker. När regeringen enligt Budgetpropositionen för 2024 nu stärker och förlänger klimatpremien för tunga fordon är det mycket viktigt att biogasdrivna lastbilar fortsatt inkluderas bland de stödberättigade fordonstyperna. Det behöver även göras en mindre förordningsändring i [Förordning \(2020:750\) om statligt stöd till vissa miljöfordon](#) för att möjliggöra stöd till tunga lastbilar som drivs med vätgas i förbränningsmotor. Nuvarande förordning möjliggör stöd till bränslecellslastbilar men inte till lastbilar som drivs med vätgas i förbränningsmotor. Merparten av de vätgasdrivna tunga lastbilar som bedöms komma ut på marknaden de närmaste åren kommer ha en förbränningsmotor som drivs med vätgas. Bränslecellslastbilarna kommer sannolikt ut på marknaden något senare.

11. Verka kraftfullt för en EU-politik som håller dörren öppen för biogas i tung trafik.

Vi befarar att EU:s inriktning att på sikt fasa ut förbränningsmotorn i lätta fordon kan komma att spilla över till de tunga fordonen. Det vore mycket olyckligt om EU bestämmer att alla (eller nästan alla) lastbilar som säljs från ett visst år måste drivas med el eller vätgas. Det skulle innebära en onödig ytterligare påfrestning på elsystemet. Effektbegränsningar skulle göra det svårare för andra elförbrukande verksamheter att etableras i Sverige. Det här är utmaningar som kan och bör undvikas, inte minst i ljuset av att många industrier behöver mycket el i sin omställning. Att använda biogas som drivmedel till en del av de tunga transportererna innebär en välbehövlig avlastning på elsystemet. Sverige bör därför verka kraftfullt i EU för att säkerställa att fordonstillverkarna kan fortsätta tillverka effektiva biogasdrivna tunga fordon under lång tid framöver, inte minst inom koldioxidnormerna som förhandlas under 2023–2024. El- och vätgaslastbilar kommer att utvecklas och bidra i allt större utsträckning till omställningen, men givet den enorma utmaning det innebär att ställa om de tunga transportererna kommer *alla* hållbara alternativ behövas även på lång sikt – och biogas är ett kostnadseffektivt sådant. Det vore mycket olyckligt om EU stängde dörren för biogas i tunga transporter.

12. Återställ skyndsamt full skattebefrielse för biogas och biogasol. Regeringen behöver också arbeta för att det inte ska bli några återkrav på den skattebefrielse som redan har beviljats. Energigas Sverige anser att den snabbaste vägen till återinförd skattebefrielse just nu är att invänta nya statsstödsbeslut. Vid nya statsstödsgodkännanden kan Skatteverket återigen börja tillämpa skattebefrielse direkt efter att besluten är fattade, förutsatt att de inte är villkorade med några lagändringar. I samband med att skattebefrielsen återställs är det även viktigt att säkerställa skattebefrielse för bio-DME i enlighet med Energigas Sveriges hemställan ([länk](#)).